

Elevmaterial ett:

Förstå berättelserna från filmen

Det här är ett elevmaterial kopplat till en film om sexuellt utnyttjande mot ersättning.

Materialet har tagits fram av stiftelsen **ChildX** inom ramen för projektet **“Identifiera flera”**, finansierat av Allmänna arvsfonden 2023–2026. Materialet (”Elevmaterial ett”) är till för att förtydliga och förklara berättelserna från filmen.

Vad handlar filmen om?

I filmen pratar de om **“sexuellt utnyttjande mot ersättning”**. Det betyder att någon utnyttjar någon annan sexuellt. När man säger “sexuellt” betyder att det handlar om en persons privata kroppsdelar.

Privata kroppsdelar är till exempel: penis, vulva, vagina, skinkorna, munnen och insidan av låret. Det finns många olika namn på kroppsdelarna.

Ordet sexuellt kan betyda att det handlar om att ta på kroppen. Det kan också handla om bilder eller hur man pratar eller skriver.

“Sexuellt utnyttjande mot ersättning” handlar om att någon använder ersättning för att utnyttja någon annan.

Brukar du kanske använda andra ord?

Berättelse ett

“Jag hade börjat skriva med en kille på Snapchat. Han sa att jag var fin och ville ha nakenbilder på mig. Han lovade att han skulle fixa vape om jag skickade. Då sa han att han mådde dåligt och det enda som skulle hjälpa honom var om jag skickade bilderna.”

Så funkar det

Många ungdomar har en egen mobil och använder sociala medier. Det finns mycket som är bra med internet, men ibland kan saker hända som känns obehagligt eller fel.

Det är vanligt att använda exempelvis Snapchat, en plattform som är populär för att dela bilder, videor och meddelanden direkt.

Vape är en sorts elektronisk cigarett som bara får säljas till personer över 18 år. Men många unga vill ändå ha en, och en del försöker få tag på dem genom äldre kompisar eller på nätet.

Vad sa de i filmen?

I filmen berättar en ungdom om hur en person först var snäll och sa fina saker, men sedan började be om nakenbilder i utbyte mot vape.

Personen sa också att den mådde dåligt för att ungdomen skulle vilja göra som personen sa.

Vi reder ut

Manipulation handlar om att försöka få någon att göra något genom att utnyttja deras känslor – och det är aldrig schysst.

Ett exempel är att säga att man mår dåligt för att skapa **skuld** och få någon att göra något för ens egen skull.

Manipulation kan också ske genom till exempel **smicker**, tjat eller **utpressning**, men oavsett är det aldrig okej.

Att ge ersättning för sexuella handlingar är en form av **utnyttjande** och dessutom olagligt.

Ingen får pressa eller lura någon att göra något sexuellt.

Ordlista

Manipulation: Att påverka någon att göra något genom att luras.

Skuld: En känsla av att ha gjort något fel, även om det inte är sant.

Smicker: Att säga snälla saker till någon för att få dem att göra något.

Utpressning: Att tvinga någon att göra något genom att hota med att det annars kommer att hända något dåligt.

Utnyttjande: Att ta fördel av någon på ett orättvist sätt.

Fråga: Vad kan vara ett exempel på smicker?

Berättelse två

“Jag var typ 13 år och det var en kille som jag gillade. Han sa att om han fick känna på mina bröst så skulle han se till att jag fick komma med på en fest.”

Så funkar det

Många ungdomar vill ha vänner och få följa med på fester och annat kul tillsammans med andra.

De flesta som tycker om någon vill att personen ska vara glad, och därför gör man ofta det den önskar.

Vad sa de i filmen?

I filmen berättar en ungdom att det finns en kille som den gillar.

Killen vill att de ska göra något sexuellt. I utbyte ska ungdomen få följa med på en fest.

Vi reder ut

Att **utnyttja andras känslor** är aldrig okej.

En del tar chansen att få som de vill utan att bry sig om vad som känns bra för den andra. Det som gör så är inga riktiga vänner.

Det är fel att erbjuda något, som en festinbjudan, i utbyte mot sexuella handlingar. Det är också olagligt.

Ordlista

Utnyttja andras känslor: att få någon att göra något genom att använda deras känslor, som att säga "om du verkligen vill följa med på festen så måste du göra det här för mig."

Fråga: Vad kan vara ett annat exempel på att utnyttja andras känslor?

Berättelse tre

"Jag fick ett nytt skin för att bara visa mig lite på webcam."

Så funkar det

Många ungdomar spelar spel online och i sådana spel kan det finnas möjlighet att byta skin på sin karaktär.

Ett skin är en utrustning eller en sak i spelet som gör att karaktären ser annorlunda ut. Skins kan vara svåra att få och kan kosta pengar.

En webcam är en liten kamera som sitter på en dator eller kan kopplas till den.

Vad sa de i filmen?

I filmen berättar en ungdom att någon bad den visa sin kropp online. I utbyte fick den ett skin.

Vi reder ut

Spel kan vara roliga och sociala, men det finns personer som kan försöka utnyttja andra genom att locka med saker i spelet.

Om någon försöker få ett barn att göra något sexuellt i utbyte mot skins eller andra spelbelöningar, så är det en form av **våld** och det är olagligt.

Det spelar ingen roll om **ersättningen** är pengar, skins eller andra saker. Att be ett barn om nakenbilder eller att visa sig naket på det sättet är alltid fel och olagligt.

En vuxen som ber ett barn om sexuella tjänster gör sig skyldig till **brott**, även om barnet går med på det.

Viktigt att veta!
Barn som har skickat nakenbilder har inte gjort något olagligt.

Ordlista

Våld: Kan vara både fysiskt (till exempel slag) och psykiskt (hot, skrämmande ord, eller att tvinga någon till något de inte vill). När en vuxen utnyttjar ett barn sexuellt är det också en form av våld.

Ersättning: Det som någon ger någon annan, till exempel pengar, skins eller andra saker som känns värdefullt.

Brott: Ett brott är när någon gör något som är förbjudet enligt lagen, som att stjäla eller utnyttja någon sexuellt. Ett exempel på ett brott är när någon ger ett barn ersättning för nakenbilder. Det är den som ger ersättningen som begår brottet, inte den som tar emot ersättningen. Det räknas som ett sexualbrott och kan leda till allvarliga straff.

Fråga: Skins i spel kan vara en form av ersättning. Vad finns det mer som kan vara en ersättning?

Berättelse fyra

“Jag var 15 år. Det var bråk hemma hela tiden. För att få sova hos den här killen så ville han att han skulle få ta på mig. Men jag vet inte, jag kan ju inte säga att det känns helt bra så här i efterhand.”

Så funkar det

Det finns ungdomar som inte har det bra hemma. En del har föräldrar som bråkar.

Det finns dem som har det jobbigt hemma och inte vill vara där. En del bor hos någon annan ett tag.

Vad sa de i filmen?

I filmen berättar en ungdom att den får sova hos en kille när det är bråk hemma. Fast bara i utbyte mot sexuella handlingar.

Vi reder ut

Att **köpa en annan persons kropp** är aldrig okej.

Vissa tänker att de kan köpa eller byta till sig sexuella handlingar från andra, men det är fel och dessutom olagligt.

En del utnyttjar barn som inte har en bra familj. De kan låtsas vara snälla fast de egentligen inte bryr sig om hur den andra personen mår. Till exempel kan de säga ”du får sova hos mig om jag får göra något sexuellt med dig”. Det är också fel och olagligt.

Att känna sig **trygg** och ha någonstans att sova är något som alla barn har rätt till.

Ordlista

Köpa en annan persons kropp: när någon försöker få sexuella handlingar i utbyte mot pengar, saker eller annat. Till exempel om man inte har någonstans att sova kan ersättningen vara att få en plats att sova på.

Trygg: att känna sig säker och inte behöva vara rädd.

Fråga: Alla barn ska få vara trygga. Hur känns det när något är tryggt?

Berättelse fem: Låta systemen vara ifred och en ny mobil

“Jag ville bara att de skulle låta min syrra vara i fred. Det var det enda som spelade någon roll för mig. Och jag behövde pengar för min mobil hade gått sönder.”

Så funkar det

Många ungdomar har en mobiltelefon. De flesta skulle sakna sin mobil om de tappade den eller om den gick sönder.

Många ungdomar har inte råd att köpa en ny mobil om den går sönder.

Om man har ett syskon så är det vanligt att man vill skydda den från att något dåligt ska hända den. Det finns dem som hellre råkar illa ut själva än låter sitt syskon få problem.

Om man har ett syskon så är det vanligt att man vill skydda den från att något dåligt ska hända den. Det finns dem som hellre råkar illa ut själva än låter sitt syskon få problem.

Vad sa de i filmen?

I filmen berättar en ungdom att den vill skydda sin syster från att några andra ska skada henne.

Ungdomen i filmen berättar också att mobilen har gått sönder och att ungdomen inte har pengar för att köpa en ny.

Vi reder ut

Om någon hotar med att skada en vän eller en familjemedlem, kan man bli rädd och känna sig tvingad att göra som den säger. Det är fel att hota andra och det kan också vara olagligt.

Inget barn ska behöva uppleva hot eller våld.

De som **hotar** och skadar barn gör fel och kan bli dömda för brott.

Ordlista

Hotar: Att skrämma någon genom att säga att man ska göra något elakt eller farligt mot dem eller någon de bryr sig om.

Fråga: Hur kan det kännas för någon som blir hotad?